

Pomoc Ukrajině – rozpočtové zachycení platné od 1. července 2022

Ministerstvo financí zveřejňuje metodický postup k zajištění jednotného zatřídění příjmů a výdajů územních rozpočtů souvisejících s poskytnutou pomocí Ukrajině. Postup je vydán v rámci metodické pomoci účetním jednotkám a kontrolním orgánům se zdůrazněním nezbytnosti dodržení sledování a vykazování příjmů, přijatých peněžních prostředků a výdajů souvisejících s mimořádnou událostí (dále jen „MU“). Metodický postup obsahuje nejčastější způsoby poskytnutí pomoci Ukrajině a jejímu obyvatelstvu, tudíž se nejedná o taxativní výčet možností rozpočtového zachycení předmětných transakcí. Účetní jednotka postupuje v souladu s vyhláškou o rozpočtové skladbě a [Pokynem k postupu podle vyhlášky ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě \(verze od 31. 3. 2022\)](#) (dále jen „Pokyn“).

Aby výdaje územních rozpočtů týkající se poskytnuté pomoci Ukrajině a zejména jejímu obyvatelstvu v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajině byly jednoznačně identifikovatelné a vyčíslitelné za územní rozpočty celkem, jsou příjmy, přijaté půjčené peněžní prostředky a výdaje **související s pomocí Ukrajině, pokud jsou tyto výdaje přímo přiřaditelné, s účinností od 1. července 2022 sledovány a vykazovány pod MU 01 - Pomoc Ukrajině** dle [Číselníku mimořádných událostí](#)¹. Tato MU je sledována u **výdajů na nákupy** (např. pořízení věcí a služeb), **transfery nebo půjčené peněžní prostředky realizované primárně za účelem pomoci Ukrajině a jejímu obyvatelstvu, přičemž posouzení a vyhodnocení účelu je na účetní jednotce** (např. **posouzení využitelnosti pořizované věci pro pomoc Ukrajině a její obyvatele, včetně návaznosti na její budoucí využití**). Jedná se zejména o následující výdaje:

- finanční (např. peněžní dary) a věcná pomoc uprchlíkům (např. strava, oblečení, hygienické potřeby),
- nákup materiálu,
- zajištění stravy dobrovolníkům a zaměstnancům ostatních organizací,
- zajištění ubytování (např. platba hotelům nebo ubytovnám, nájemné),
- vybudování nových ubytovacích prostor nebo úprava stávajících,
- zajištění služeb tlumočnicků,
- poskytnutí účelového příspěvku na provoz v souvislosti s poskytováním výrobků nebo služeb prostřednictvím zřízených příspěvkových organizací,
- navýšení příspěvku na provoz v souvislosti s navýšením výdajů v oblasti školství v návaznosti na rozšíření kapacit škol a školek (např. věcné vybavení),
- zajištění táborů a volnočasových aktivit pro děti uprchlíků z Ukrajiny,
- výdaje na platy a obdobné a související výdaje v případě zaměstnanců, kteří byli přijati za účelem pomoci uprchlíkům, zaměstnanců dlouhodobě vyčleněných na aktivity související s pomocí uprchlíkům, a případně dalších osob podílejících se na aktivitách souvisejících s pomocí Ukrajině a jejímu obyvatelstvu ve výši podílu práce související s prací pro ukrajinské uprchlíky.

V případě příjmů se jedná zejména o přijetí dotací kraji ze státního rozpočtu v souvislosti se zajištěním ubytování uprchlíků z Ukrajiny (kapitola Všeobecná pokladní správa) a se zajištěním provozu krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině (kapitola Ministerstvo vnitra). Dále se například jedná o přijetí dotace z kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj v souvislosti s rozšířením veřejných ubytovacích kapacit, přijetí peněžních prostředků

---

¹ Od 1. července 2022 je nově zavedeno třídění příjmů, přijatých půjčených peněžních prostředků a výdajů podle mimořádných událostí, jejichž čísla, názvy a platnost jsou vyhlášovány a zveřejňovány na webových stránkách Ministerstva financí v číselníku MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ.

v souvislosti s poskytnutím ubytovacích kapacit vlastních ubytovacích prostor a další příjmy nebo přijaté půjčené peněžní prostředky související s pomocí Ukrajině a jejímu obyvatelstvu.

S účinností od 1. července 2022 jsou v rámci odvětvového třídění příjmů a výdajů souvisejících s pomocí Ukrajině a jejímu obyvatelstvu **používány jednotlivé paragrafy v souladu s jejich obsahovou náplní dle vyhlášky o rozpočtové skladbě a [Pokynu](#)**, a tudíž **již není upřednostněn paragraf 6221** – Humanitární zahraniční pomoc přímá před ostatními.

Paragraf 6221 – Humanitární zahraniční pomoc přímá je použit v souladu s jeho obsahovou náplní:

*„Zahraniční pomoc **poskytovaná z humanitárních důvodů**, k překonání důsledků živelních katastrof, **válek, nemocí, hladomoru apod. jednotlivým zemím. Zahrnuje i humanitární pomoc poskytovanou na území České republiky zahraničním uprchlíkům během jejich prvního roku (12 měsíců) pobytu včetně zajištění infrastruktury pro jejich pobyt apod.**“.*

Paragraf 6221 – Humanitární zahraniční pomoc přímá se použije zejména v případě výdajů souvisejících s **poskytnutím finanční pomoci Ukrajině a jejímu obyvatelstvu, včetně věcné pomoci uprchlíkům**, v případě příjmů, přijatých půjčených peněžních prostředků a výdajů **souvisejících s ubytováním uprchlíků a zajištěním infrastruktury pro jejich pobyt**, tedy včetně:

- **vybudování nových ubytovacích prostor nebo úprava stávajících** v případě jejich **budoucího využití pro tyto účely**; pokud je záměr **jiného budoucího využití**, tak se použije paragraf v rámci **pododdílu 361** - Rozvoj bydlení a bytové hospodářství,
- **dopravy uprchlíků do ubytovacích zařízení** prostřednictvím dopravce,
- **zajištění provozu krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině** (dále jen „**KACPU**“),
- **výdajů týkajících se odměn za práci podle dohod o pracích uzavíraných podle zákoníku práce mimo pracovní poměr** se zaměstnanci, kteří byli přijati pouze za účelem pomoci Ukrajině a jejímu obyvatelstvu.

Paragraf 6221 – Humanitární zahraniční pomoc přímá se pak zejména **nepoužije** v případech:

- **navýšení příspěvku na provoz** v souvislosti s navýšením výdajů v oblasti školství v návaznosti na **rozšíření kapacit škol a školek (např. věcné vybavení)** v souvislosti s výukou uprchlíků; v tomto případě se použije příslušný paragraf **v oddílech 31 a 32**,
- **poskytnuté transfery na podporu podnikatelských aktivit uprchlíků**, které se zařadí především na **paragraf 2510** – Podpora podnikání.
- **posílení bezpečnosti** v souvislosti s přijetím uprchlíků,
- **zajištění přípravy na krizové situace a na řešení krizových situací** a odstranění jejich následků; v tomto případě se použije **paragraf 5213** – Krizová opatření, pokud odvětvové třídění předmětného výdaje neodpovídá obsahové náplni paragrafu 6221,
- **výdajů na platy zaměstnanců**, kteří jsou v pracovním poměru a **kterí nebyli přijati pouze za účelem pomoci uprchlíkům**; v tomto případě se použije příslušný **paragraf pododdílu 617** – Regionální a místní správa, případně jiný paragraf, podle zařazení zaměstnance.

Věcná a finanční pomoc uprchlíkům v souvislosti s poskytnutím humanitární pomoci

Věcná a finanční pomoc uprchlíkům v rámci odvětvového třídění příjmů a výdajů bude zaříděna na paragrafu **6221** – Humanitární zahraniční pomoc přímá. V případě druhového třídění výdajů se v rámci **věcné pomoci uprchlíkům** (např. **nákupe stravy a občerstvení**,

nikoliv formou platby za službu, oblečení, hygienických potřeb, léků apod.), včetně pořízení dlouhodobého majetku za účelem bezúplatného předání, použije položka **5194** – Výdaje na věcné dary, případně položka **5139** – Nákup materiálu jinde nezařazený (např. společenská úsluha). Zatřídění výdaje na věcnou pomoc: položka **5194**, případně položka **5139**. V případě, že dochází k **nákupu materiálu nebo drobného dlouhodobého hmotného majetku, který není určen za účelem bezúplatného předání uprchlíkům** (např. nákup karimatek, matrací, rychlovarných konvic, žehliček, praček nebo postelí) se použije podseskupení položek **513** – Výdaje na nákup materiálu.

V případě finanční pomoci se v rámci druhového třídění výdajů bude jednat o poskytnutí transferu a jeho zatřídění bude provedeno v souladu s odstavcem 11 Obecných zásad vztahujících se k třídění příjmů, výdajů a financujících položek v [Pokynu](#).

Znění odstavce 11:

„Transfery a půjčené peněžní prostředky tuzemským osobám patří na položky ze seskupení 52, 53, 54, 57 a 67 a podseskupení 561 až 566, 631 až 637 a 641 až 646 a transfery zahraničním osobám na položky ze seskupení 55 a z podseskupení 567, 638 a 647 podle toho, jsou-li neinvestiční či investiční, jakým osobám jsou poskytovány a případně podle právního titulu poskytnutí, a to bez ohledu na to, jsou-li poskytovány na českém území, v zahraničí, z českého území do zahraničí nebo ze zahraničí do českého území. Na položky ze seskupení 55 patří také členské příspěvky a podobné platby zahraničním právníkům osobám, jejichž protihodnotou jsou členská práva, a sankce placené Evropské unii.“

V případě neinvestičních transferů se bude jednat zejména o:

- podseskupení **522** – Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám (např. nadace, spolky, obecně prospěšné společnosti a ústavy),
- položku **5492** – Dary fyzickým osobám (fyzické osoby - obyvatelé Ukrajiny na území ČR),
- položku **5499** – Ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám (např. kompenzace výdajů vynaložených přímo uprchlíky z titulu ubytování, stravování nebo nákupu potravin apod.)
- položku **5520** – Neinvestiční transfery cizím státům (např. zastupitelské úřady – Velvyslanectví Ukrajiny nebo přímo stát Ukrajina),
- položku **5531** – Peněžní dary do zahraničí (např. fyzické osoby – obyvatelé Ukrajiny v zahraničí, ale i jiné peněžní dary osobám do zahraničí, pokud se nejedná o mezinárodní vládní organizace, nadnárodní orgány a cizí státy – partnerské nebo jiné obce, města nebo regiony; ukrajinské neziskové subjekty či podnikatelské subjekty na Ukrajině).

Pokud by se jednalo o investiční transfer, který je vymezen v odst. 17 Vymezení některých pojmů v [Pokynu](#), zatřídí se výdaj na příslušnou položku seskupení **63** – Investiční transfery.

V případě, že organizátorem **veřejné sbírky** je územní samosprávný celek, použije se položka **5229** – Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím a nikoliv příslušná položka podseskupení 532 – Neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům. Důvodem je, že **veřejná sbírka související s pomocí Ukrajíně je vedena mimo rozpočet** územního samosprávného celku, kdy položky 5321, 5323 a 5329 jsou předmětem konsolidace.

Nejčastější možnosti zachycení finanční pomoci Ukrajině:

- Peněžní dary fyzickým osobám
  - MU 01, položka 5492, paragraf 6221 (obyvatelé Ukrajiny na území ČR)
  - MU 01, položka 5531, paragraf 6221 (obyvatelé Ukrajiny v zahraničí)

- Konkrétní územní samosprávný celek na Ukrajině (např. partnerské město)
  - MU 01, položka 5531, paragraf 6221
- Velvyslanectví Ukrajiny v Praze (zastupitelský úřad cizího státu)
  - MU 01. položka 5520, paragraf 6221
- Církevní právnická osoba (např. Charita Česká republika – Charita pro Ukrajinu)
  - MU 01, položka 5223, paragraf 6221
- Ústav (např. Pomozte Ukrajině s Pamětí národa, organizuje sbírka Paměť národa organizace Post Bellum)
  - MU 01, položka 5221, paragraf 6221
- Obecně prospěšná společnost (např. Člověk v tísni – SOS UKRAJINA; SOS ADRA – Pomoc Ukrajině)
  - MU 01, položka 5221, paragraf 6221
- Spolek (např. Český červený kříž - Veřejná finanční sbírka na pomoc Červeného kříže Ukrajině; UNICEF – sbírka na pomoc Ukrajině)
  - MU 01, položka 5222, paragraf 6221
- Územní samosprávný celek pořádající veřejnou sbírku nebo jednající za skupinu obcí
  - MU 01, položka 5229, paragraf 6221

Další výdaje související s pomocí Ukrajině

V případě dalších výdajů souvisejících s pomocí Ukrajině, vedle finanční a věcné pomoci uprchlíkům, postupuje účetní jednotka zejména v souladu s odstavci 2 až 5 Obecných zásad vztahujících se k třídění příjmů, výdajů a financujících položek v [Pokynu](#), kdy **výdaje na nákupy** (seskupení položek 50, 51, 59, 61, 62 a 69) **se zařazují na položky podle toho, jaká věc, služba, práce, výkon nebo právo se jimi pořizuje, a transfery a půjčené peněžní prostředky** (seskupení položek 52 až 58 a 63 až 67) podle toho, **jaký druh podpory představují a případně kdo je jejím příjemcem.**

V případě platby za **pořízení potravin**, mimo věcné pomoci uprchlíkům, se použije **položka 5131 - Potraviny**, jedná se například o následující případy:

- nákup stravy za účelem distribuce dobrovolníkům a zaměstnancům jiných organizací.

V případě **platby za službu se použije položka 5169** - Nákup ostatních služeb², jedná se například o následující případy:

- zajištění dopravy uprchlíků do ubytovacích zařízení prostřednictvím dopravce,
- zajištění stravy uprchlíkům, dobrovolníkům a zaměstnancům jiných organizací prostřednictvím stravovacího zařízení v rámci platby za službu (např. na základě přijatých faktur),

² Přestože ve většině případů nebude příjemcem služby samotná účetní jednotka, ale třetí osoba, což by mohlo naplnit znaky transferu, tak v rámci současného přístupu k druhovému třídění příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby a do okamžiku zahájení širší diskuse ohledně vlivu ekonomické podstaty transakce na třídění příjmů a výdajů, bude použita položka podle toho, jaká služba se pořizuje.

- zajištění ubytování uprchlíkům v ubytovacích zařízeních; v případě **postupu krajů při vyplácení paušální náhrady nákladů na ubytování** podle novely zákona č. 65/2022 Sb. se použije **položka 5811** - Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu,
- zajištění ubytovací kapacity podle smlouvy (dohody) o zajištění ubytovací kapacity podle § 1746 odst. 2 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů uzavřené s vlastníkem ubytovacího zařízení; **do okamžiku postupu krajů při vyplácení paušální náhrady nákladů na ubytování podle novely zákona č. 65/2022 Sb.,**
- platby za služby tlumočnicků.

V případě **platby nájemného na základě uzavřených nájemních smluv** se použije **položka 5164 – Nájemné.**

V případě platby za výrobky (např. pořízení obědů za účelem distribuce) **nebo služby** (např. ubytovací nebo stravovací služby) **poskytované prostřednictvím zřízené příspěvkové organizace**, které realizovala v rámci své hlavní činnosti vymezené ve zřizovací listině, se jedná o poskytnutí **účelového příspěvku na provoz**, který bude zachycen prostřednictvím položky **5331 - Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím**. Příspěvková organizace nemůže svému zřizovateli fakturovat práce a služby, které provedla ve své hlavní činnosti.

V případě platby za výrobky nebo služby poskytované prostřednictvím zřízené příspěvkové organizace v rámci doplňkové činnosti se na straně zřizovatele jedná o výdaje na nákupy, např. na základě vystavených faktur, a nejedná se o příspěvek na provoz. Položka rozpočtové skladby pak bude zvolena podle příslušného druhu **výdaje na nákupy** (např. **pořízení materiálu** – podseskupení položek **513** – Výdaje na nákup materiálu nebo **pořízení služby** – položka **5169** – Nákup ostatních služeb).

V případě **poskytnutí peněžních prostředků krajem obcím s rozšířenou působností** ve správním obvodu kraje **v souvislosti se zajištěním ubytovacích kapacit pro osoby přicházející z území Ukrajiny** podle usnesení vlády č. 207 ze dne 16. března 2022 o vyčlenění volných ubytovacích kapacit v krajích se bude **jednat o poskytnutí transferu**, který bude poskytnut např. na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů, případně smlouvy uzavřené v souladu s jiným právním předpisem. **Kraj** příslušný výdaj zatřídí na **položku 5321 – Neinvestiční transfery obcím**. **Obce s rozšířenou působností** zatřídí příjem na **položku 4122 – Neinvestiční přijaté transfery od krajů**.

V návaznosti na nabytí účinnosti novely zákona č. 65/2022 Sb., která stanoví, že **provozovatel ubytování** zařazený do evidence **má nárok na paušální náhradu nákladů na ubytování** poskytovanou krajem, **kraj při postupu podle novelizovaného znění** předmětného zákona **zatřídí výdaje související s paušální náhradou nákladů na položku 5811** - Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. V tomto případě **obec nebo dobrovolný svazek obcí**, který je **provozovatelem ubytování**, **zatřídí příjem od kraje na položku 2324** – Přijaté neinvestiční příspěvky a náhrady. Pokud **kraj poskytuje paušální náhradu nákladů na ubytování provozovateli ubytování prostřednictvím obce**, **obec zatřídí příjem s minusem na položku 5811** - Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu **a výdaj na položku 5811** - Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu.

V případě přijetí souvisejícího „**kompensačního příspěvku**“ **krajem** se bude jednat o **dotaci poskytnutou „ex post“** z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa ve výši výdajů realizovaných krajem při poskytnutí **paušální náhrady nákladů na ubytování provozovatelům ubytování**. **Kraj** zatřídí přijatou dotaci na **položku 4111** - Neinvestiční

přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu pod účelovým znakem **98045 Kompenzační příspěvek pro kraje – ubytování osob z Ukrajiny**. Pod tímto účelovým znakem budou sledovány a vykazovány i související výdaje kraje, na které byla poskytnuta dotace ze státního rozpočtu.

Některé příklady zachycení dalších výdajů souvisejících s pomocí Ukrajině:

- nákup stravy a obědů za účelem distribuce dobrovolníkům a zaměstnancům jiných organizací, kteří se podílejí na zajištění provozu KACPU nebo infrastruktury pro zajištění pobytu uprchlíků
  - MU 01, položka 5131, paragraf 6221
- zajištění dopravy uprchlíků do ubytovacích zařízení prostřednictvím objednaného dopravního prostředku
  - MU 01, položka 5169, paragraf 6221
- zajištění stravy dobrovolníkům a zaměstnancům jiných organizací ve stravovacím zařízení v rámci platby za službu (např. na základě přijatých faktur), kteří se podílejí na zajištění provozu KACPU nebo infrastruktury pro zajištění pobytu uprchlíků
  - MU 01, položka 5169, paragraf 6221
- zajištění stravy uprchlíkům prostřednictvím stravovacího zařízení v rámci platby za službu (např. na základě přijatých faktur)
  - MU 01, položka 5169, paragraf 6221
- zajištění ubytování uprchlíkům v ubytovacích zařízeních
  - MU 01, položka 5169, paragraf 6221
- poskytnutí paušální náhrady nákladů krajem na ubytování poskytovatelům ubytování
  - MU 01, položka 5811, paragraf 6221
- navýšení příspěvku na provoz základní školy v rámci rozšíření kapacity v souvislosti s výukou uprchlíků na prvním stupni
  - MU 01, položka 5331, paragraf 3117 (nelze-li oddělit paragraf 3113)
- poskytnutí dotace z rozpočtu kraje na podporu podnikatelských aktivit uprchlíků
  - MU 01, položka 5493 (pokud se jedná o fyzickou osobu již provozující podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost pak položka 5212), paragraf 2510
- vyplacení odměny zaměstnanci kraje z důvodu práce přesčas pro zajištění provozu KACPU
  - MU 01, položka 5011, paragraf 6172
- vyplacení odměny zaměstnanci na základě uzavřené dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti pro zajištění provozu KACPU
  - MU 01, položka 5021, paragraf 6221

- přijetí peněžních prostředků obcí z rozpočtu kraje jako náhrady nákladů za ubytování ve vlastním ubytovacím zařízení (postup krajů podle novely zákona č. 65/2022 Sb.)
  - MU 01, položka 2324, paragraf 6221
- výdaje spojené s fungováním nepřetržité telefonní linky pro uprchlíky v KACPU
  - MU 01, položka 5162, paragraf 6221 (provoz samotné telefonní linky)
  - MU 01, položka 5169, paragraf 6221 (poskytování poradenství v různých jazycích formou platby za službu)
- nájemné za prostory pro KACPU
  - MU 01, položka 5164, paragraf 6221
- zajištění stravy nebo ubytování uprchlíkům prostřednictvím zřízené příspěvkové organizace v rámci její hlavní činnosti
  - MU 01, položka 5331, paragraf 6221